

Svodiče přepětí Typ 2 (dříve C)

Jan Hájek, DEHN + SÖHNE GmbH + Co.KG.

Mohlo by se zdát, že něco tak samozřejmého jako je svodič přepětí pro napájecí systémy v modulárním provedení pro instalaci na lištu TS 35 (DIN lištu) je natolik „profláknutá“ věc, že jejich funkce jsou každému v oboru důvěrně známé. Ale opakování je matkou moudrosti, takže bude dobré si zopakovat, co vše se skrývá pod souhrnným označením přepěťovka.

Svodiče přepětí pro napájecí soustavu firmy DEHN + SÖHNE (SPD Typ 2) jsou tvořeny jednoduchou konstrukcí, jejíž jádro tvoří hlavně varistor a pak několik dalších součástí. Mezi tyto součástky kromě několika kusů plastu či šroubů patří takzvané termodynamické odpojování.

Varistor

Na kvalitě varistoru záleží kvalita a hlavně životnost přepěťových ochran. Varistory používané ve výrobcích DEHN + SÖHNE vždy patří ke světové špičce a jejich kvalita je několikanásobně během výroby ověřována tak, aby případné odchylky od standardní vysoké kvality byly odhaleny před finalizací přepěťové ochrany. Vzhledem k maximální jistotě poskytované zákazníkům, jsou varistory opatřovány kontakty přímo ve výrobě tak, aby i za tento krok zpracování ručila firma DEHN + SÖHNE. Po naletování kontaktů je varistor zalit do zásuvného modulu přepěťové ochrany. Poté nastává konečná kompletace přepěťové ochrany a její opětovné zkontrolování všech důležitých parametrů.

Zalévání varistoru v modulu DEHNguard

Úskali ve fotovoltaice

Bezpečnost fotovoltaických aplikací ovšem vyžaduje zcela opačnou proceduru zajištění. Proto je u výrobků DEHNguard SCP, které jsou určeny výhradně pro fotovoltaické aplikace zvolen zcela opačný postup. V případě, že dojde k přetížení varistoru svodiče přepětí, dojde k jeho přemostění kontaktem, který je schopen dlouhodobě vést proud až 50 A. Tím nedojde při rozpojování stejnosměrného proudu k zapálení obloučku, který by nemusel zhasnout tak, jako v případě střídavého proudu.

Vizuelní kontrola

Je třeba si uvědomit, že pohledovou kontrolou, ověříme u většiny svodičů Typ 2 pouze to, zda nedošlo k přetížení integrovaného varistoru a termodynamické odpojování tento varistor neodpojilo ze systému. Tento optický výstup, neinformuje uživatele o tom, kdy SPD opravdu „otvírá“ a pro tuto informaci je třeba ověřit tzv. „miliampérový bod“. Pro zlepšení komfortu údržby byla zavedena řada DEHNguard H LI, která má na terčíku ještě jednu žlutou návěš, která signalizuje blížící se konec životnosti SPD. Tento svodič je používán proto v místech s předpokládanou „vyšší zátěží“.

DEHNguard 1000 V
Obj. č. 950 102

DEHNguard S 275
Obj. č. 952 070

DEHNguard M TNC 275
Obj. č. 952 300

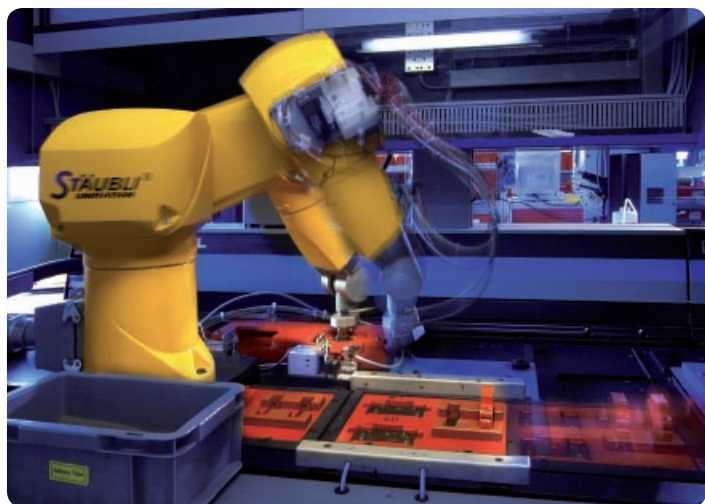
DEHNguard M TNS 275
Obj. č. 952 400

DEHNguard M TN 275
Obj. č. 952 200

DEHNguard SCP pro
fotovoltaické systémy
Obj. č. 950 502

Testování DEHNGuard v průběhu výroby

Životnost

Nelze s určitostí říci, jaká životnost přepěťových ochran použitých v elektrické instalaci je takzvaně normální. Vše záleží na počáteční kvalitě použitého varistoru, počtu a energii špiček, které svede, ale třeba i na teplotě v rozváděči. Zcela jinou životnost bude mít díky polovodičovému srdci přepěťová ochrana v rozváděči ve sklepě a jinou v polní aplikaci, kde bude přes léto bez problému teplota dosahovat klidně i 60 stupňů. Jak je uvedeno výše, terčik, který signalizuje funkční stav, nevypovídá nic o tom, při jakých hodnotách napětí přepěťová ochrana opravdu „otevřít“. Proto doporučuje firma DEHN + SÖHNE jednou za čas, nejlépe při pravidelné revizi či kontrole přeměřit tzv. „Miliampérový bod“, tedy napětí při kterém protéká přepěťovou ochranou proud o hodnotě 1 mA. To jsou hodnoty, které zpřístupňuje každý seriózní výrobce varistorů. Toto lze velice jednoduše zjistit měřicím přístrojem PM 20. Pro revizní techniky, kteří mají k dispozici pouze univerzální měřicí přístroj, zpracoval orientační metodiku Ing. Milan Kaucký, více v Knížce 2.0 zdarma na www.kniska.eu. Pokud již klient investuje nemalé prostředky do kvalitní ochrany před přepětím, měl by mít kvalifikovaný přehled o jeho funkci. Naopak, pokud dochází ke změnám v elektrické instalaci, je zcela zbytečné vyhazovat funkční výrobek jenom kvůli tomu, že je překročena uváděná „životnost“ v čase.

Měřicí přístroj PM 20

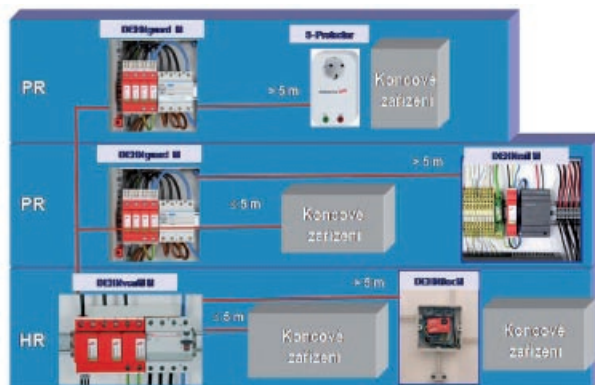
Modulární uspořádání svodičů

Vyjma ojedinělých případů, kdy je svodič nasazen v blízkosti zdroje permanentních špiček a je od počátku počítáno s tím, že tato zátěž bude způsobovat jeho opotřebování má modulární uspořádání (patice –

zásuvný modul) hlavní cíl zjednodušit údržbu celého systému. Výhoda modulární konstrukce se nejvíce projeví při měření, ať již samotné SPD, nebo celé elektrické instalace.

Kontakt dálkové signalizace

Tento bezpotenciálový kontakt, který je v současné době řešen jako spínací/rozpínací, umožňuje doplnit aplikaci, kde jsou svodiče DEHNGuard nasazeny o systém dálkového sledování stavu. Tato funkce nalezne opodstatnění všude tam, kde se obsluha či údržba běžně nepohybuje v aplikaci a toto sledování se jednoduše integruje do již používaného systému dohledu.

Vícepólová provedení

Jak prokázala každodenní praxe, pro montážní firmu je jednodušší a ekonomičtější při montáži využít již zapojené vícepólové přepěťové ochrany, jejichž použití zvyšuje bezpečnost instalace a omezuje možné montážní chyby.

Speciální provedení

Některé aplikace, ve kterých by mohl být problémem i zcela minimální proud, který každým svodičem v klidovém stavu protéká, vyžadují použití svodiče přepětí, který má v sérii s varistorem zapojenou výbojovou bleskojistku. Toto řešení reprezentuje DEHNGuard T 275 VA. Standardem je i SPD Typ 2 pro použití v pojistkových spodcích NH 00 a NH 1.

Vyjímatelné moduly s přepěťovou ochranou

Rozsah použití

Řada napětí, která jsou pokryta řadou svodičů Typ 2 DEHNGuard začíná na 48 V a končí hodnotou 1 200 V pro stejnosměrné fotovoltaické zdroje.

Zkratovací mechanismus v DEHNGuardu SCP

Žlutý terčik DEHNGuard T LI